

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—,
POLUGODIŠNJE I TROMJESECNO SURAZMjERNO, MJESECNO
K 120.— POJEDINI BROJ 10 PARA.— OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

IZLAZI SRIEDOM I SUBOTOM

:: TELEFON BR. 74. — ČEĆOVNI RAČUN 129.871. ::

UREĐENIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBĆIN. PERIVOJA. — VLAŠTNIK: IZDAVATELJ I ODGOVORNJI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA
TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. II.

ŠIBENIK, 10. LIPNJA 1914.

BR. 46.

+ TADIJA SMČIKLAS

Jedan od onih, onih rijedkih koji se odhrvavaju vrtlogu političke borbe i život svoj posvećuju znanosti, da mladim naraštaju danu vrelu iz kojih će cipiti znanje i značaj. Ime Tadije Smičiklase popularno je u narodu hrvatskom, a popularizirala ga njezina "Povijest Hrvatske".

Ode nam i on, kamo posli i Rački i Kukuljević, drugovi mu u prekapanju temelja kraljevstva hrvatskoga, hrvatskog državnog prava. U 71. godini svog plodnog života odijelio se je od ovog svijeta dne 9. ov. mj., ostaviv čitav svoj imetak jugoslavenskoj akademiji, a svoju veliku znanstvenu knjižnicu sveučilišnoj biblioteci. U znanstvenoj svojoj ostavstini namređ je mladom naučenjačkom pokojenju ogromno gradivo, veći dio kojega za života njegova nije niti smjelo da ugleda svjetlo dana.

Kada se veliki pokojnik odlučio, da izdade drugo prošireno izdanje svoje "Povijesti Hrvatske", nasilnički sistem htio je da znanstveno to djelo osakati, da ga udesi prama svojim ciljevima koji su u opreci sa probitima hrvatskog naroda. Smičiklas, svjestan da božica znanosti nesmisije da bude ničija priježnica, zakopao je tada svoje biserje, najljepše stranice naše povijesti, da ga evo sada namređ mladima i za bolje dane.

* * *

Tadija Smičiklas rodio se je dne 1. listopada 1843. u mjestu Reštovu u Žumberku. Početne je škole svršio u Sošicama, na što ga je jur pokojni biskup križevački Gjuro Smičiklas uzeo u grčko-katoličko sjemenište u Zagreb, gdje je potazio gimnaziju, te

god. 1863. položio ispit zrelosti. Kao suplenat sproveo je jednu godinu dana na osječkoj gimnaziji. Kao odličan djak dobije štipendij, te ode godine 1864. u Beč, da se na tamnom sveučilištu usposobi kao djak za profesora povijesti i zemljopisa. U Beču je pod urednikovanjem Josipa Miškovića, zajedno sa Mirkom Divovićem i Ivanom Kostrenićem sadržavaju i u "Slavenskom Pozoru". Vrativši se u domovinu, bio je Smičiklas imenovan najprije pravim učiteljem na gimnaziji riječkoj i tu ostao od god. 1869. do god. 1873. Ove potonje godine bio imenovan profesorom na zagrebačkom gimnaziju i tu službovao sve do godine 1882. kad bude imenovan pravim redovitim profesorom na kr. sveučilištu u Zagrebu, a za povijest hrvatsku s osobitim obzirom na austrijsku i ugarsku. Kao takav bio je dekanom mudroslavnog fakulteta god. 1886.-7., tekturom sveučilišta god. 1887.-8. Uovo vrijeme bi izabran najprije dopisujem, a 23. studenoga 1883. pravim članom jugoslavenske akademije. Kroz deset godina je Smičiklas predstojnik jugoslavenskoga arhiva, a od god. 1890. za predsjednika po potvrdi Nj. Veličanstvena kralja. God. 1908. bude kao sveučilišni profesor umirovljen. God. 1881. napisao je svoju "Hrvatsku povijest", "Matica Hrvatska", u kojoj je bio već od duljeg vremena nadbornoim, izabrao ga predsjednikom dne 15. prosinca 1889. U znak priznjanja njegovog rada, bude Smičiklas izabran začastnim gradjaninom gradova Zagreba, Varaždina i Karlovca. U akademičkom "Radu" napisao je Smičiklas rasprave ponajviše biografiska sadržaja gledom na našu kulturnu historiju.

Za "Maticu" je napisao i "Povijest Matice Hrvatske".

obilatije izjasnila; obećala mi je razjašnjenja. Nu to u samu ja morao silimice otpuštati iz Lugana i više je nijesam video. Ni ja ni ona nijesmo dodili toga posla, kad smo jedno drugome pisali. Dapače ispojedam, da nijesam više ni mislio na to. Na svu žalost u samu je riječima one žene toliko blještjala i taki zvez, da ih nitko ne može kupiti pod dobre. Po svoj mi je prilici namjeravala ono kazati, na što sam ja mahomice pomislio; moj je prezir priguna, da uput promjeni cestu i ona se izvuče prvom izlikom, što joj se ponudila.

"Ti me, Jeleno, moliš za nju i čini ti se, da sam strogi i nepravedan; pitas za mijo milosrđe. Toliko riječi? Nije me bilo nužno nazvati nepravednim; ti je ne poznaješ, niti znaš! Mislio sam, da joj je zgodnije ostati ongje, gdje i je, daleko od svijeta, a opet pod pažnjom istinitog čeljedeta. Nu doći će u Rim, doći će u moju kuću, jer je ono od onih, da ne mogu ostaviti samu, da izabire mjesto i prijateljstva, koja su njoj povoljnija. Draga Jeleno, ne misli se za me ni za idealnu ženu, koju mi snubis. Ne ljubim, niti ču ikada ljubiti, nema više dokada u mom živovanju, nema više mesta u momu scru za tu čemeriju ispravnost, a obitelj bi mi bila za zapast. Jur posudjem dragušnu obitelj svojih ideja. Spominješ se, da bi tvoja majka katkada rekla: Dakako, kad se Danijel držuri, s kojom idejom! Evo, uzeo sam ih, ljubim ih, posjedujem ih i, ako Bog pomože, dat će moj svijetu snažni porod. To sam pripovedao M., štetajući se pri mjesecima ispod zvonika della Trinità dei Monti. M., uza sav

Kao političar bio je vazda odlučnim pristašom narodne, a kasnije neodvisne narodne stranke, te kao takav bio redoviti saradnik "Obzorov", već od sedamdesetih godina. Bio je biran i u hrvatski sabor, na kojem je od god. 1884. do 1887. zastupao kotor statinski, a od god. 1897. poslijе abstinenije neovisne stranke kotar pregradski. Nj. Veličanstven kralj odlikovao ga je god. 1910. redom pro arte et scientia.

* * *

Pokojni Smičiklas bio je obzoran. Ali znanstvena njegova djela zadaju posebice nas pravaše. Njegova "Povijest Hrvatske" stvorila je tisuće i tisuće pravačkih brojica, jer je iznijela one temelje, na kojima stranka prava Ante Starčevića gradi težnje za jedinstvom i nezavisnošću hrvatskog naroda. I zato će i naša suza zahtijevanja kanuti na ljes velikog nam umnika pobožnom željom, da se idealni narod, što govore iz pisanih onih njegovih stranica, razplamsaju u buktici i neugasivi plamen žive i blagotvorne slobode.

Vječna pamjat!

Naši ljudi i krajevi.

Po naslovu se vidi, da sam Matosvac. Da sam živio u Zagrebu, prosta mi moja pamet kaže, da bili bio njegov djak iz školskih knjiga nisan učio, ali zato poznati nekliko Matosveva poštovalačka monah nedjaka, koji su svoga ljubimca bolje učio i razumjeli od mnogo njegovih inimnih učenika, između kojih danas ima pravnika, profesora i novinara — novinara, koji nisu sigurni, kad jedna imenica stoji u datumu a kad u akuzativu. (Ne želim, da mi se povjeruje na riječ, koži osvjeđoći se, neka pomjivo pročita makar koji broj "Zastave").

Matoš je, pobravši nekoje najuspješnije svoje studije i pejaže, otrog nekoliko godina stampao knjigu, davši joj naslov: "Naši

svoj proši pamuka, koji zove statistikom i u svu svoju kljenut u nogama, a naziće je nevralgijom, do očiju je zaljubljen i otkrio mi se. Zatim će me upitati za moje. Ja mu uprem u mjesec. Ne poznajem više drugih ljubovnika već poput Kaligule: *plenam fulgentemque lunam invitabat in amplexus*. Ovo je po latinsku onako, kako i to dokumente.

"Ah, draga Jeleno; koliko puta, promišljajući na svoje ideale, prikazem se ludovom, koji promatra mjesec sa ljestvama u ruci. Srećom su sunlige, što iščeznu, a moja je vjera pripravna na čudo žešće krušne, nego li su sadašnja. Ala nehrana postoji ili ovo istrošeno dobro talijanskog ukusa, koji se smjelo i drzivo vrti oko preventiva, a nemilo se straši, da mu se ne predbacati nepraktičnost, a što više, da mu ne promišla ura objeda i mirene probave! Kad bude: stani, pani, mi smo narod mirodijara. Evo, što se meni dogodilo. U Komori nas je posve malo. Hoće se dnevnički. Apsolutna mi je nužda jednog dnevnička i ne bi vjevala, koliko me muke stoji oživovtoriti ga premda ih je toliko, pa i mojih drugova, na besjedi uza me. Kad se radi o oživovtorjenju, svu si oštrowniku u stvaranju poteskoša; narod nije pripravan, čas nije zgodan, moj se program unutarnje politike ne može oživovtoriti. Ti odgovoriš, da baš i valja narod pripraviti, da u zgodnemu času valja biti na bilježi i da, ako zavisi o obilatoštu uspješnu vanjsku politiku i ministra, koji će ga pružiti, valja početi nascrati na ovoga, što je sada. A onda što ti se odgovara? Ništa jasnja, ali se vidi, da

ljudi i krajevi*. U njoj nas najviše zanimaju prikaz o Jovanu Skerliću. U tom prikazu našli smo mnogo toga, što nam je skoro nemoguće bilo vjerovati o jednom podovalnom zagovaratelu književnog i političkog jedinstva Srba i Hrvata. Nu nastru to; možemo zaboraviti, ako se hoće, i djela, koja je Skerlić, u svoje doba, poduzimao, da gladju satre i onako u Srbiji izglednjelog Matosa, ali tek jedno nećemo zaboraviti radi velike ljubavi prema milom našem Matosu i radi dobrog glasa njegove književne reputacije koja se je, s bratske strane iz Kraljevine, nastojao da smrati. U najzdadjnji dan, kada je najveći svoj književnosti*, prikazujući razne novije i nedavno premunjene srpske književnike, Skerlić se, u svojoj bogatoj bibliografiji, poslužio s mnogo književnih prilogi i podataka, koristeći se, u mnogim slučajevima, i s vrlo neznamnim impresionističkim članicima srpskog mladog kritika Lazare Lazarevića. Prikazujući Tomazezovu se je na navodu u predgovoru "Iskrice" u izdanju "Srpske književne zadruge" od Danila Petranovića, koji su u tolikoj mjeri nedovoljni, da je Zadrugin urednik, nakon predgovora, bio prisiljen napisati ove riječi: "Kako bi komentari, koji je napisao gosp. Petranović, bio nedovoljan za mnoge Zadrugine čitače, upravo je povjeđi sime objasni sve što nagaje da treba". Prikazujući Sremca, Nušića, Čurčinu, Šantiću, Janku Veselinoviću i mnoge druge srpske pjesnike, prijavljujući i komedio-grafe, Skerlić se je koristio svim mogućim podacima, nasturem, tamo-mamo, koji su mogli imati male ili nikakve književne vrijednosti, a nikad, nikad se nije poslužio u svakom pogledu uspijelim studijama i esejima Matosvevom, koji je također pisao o svim prije spomenutim piscima, zapostavljajući ga i pred Markom Carem, koji je, u predgovoru ponovnog izdanja "Mojih Simpatija", sam kazao, da se je, u novom izdanju, mnogo koristio savjetujući mladog, dorovitog i vrlo kauzističkog kritičara A. G. Matosa; zapostavljajući ga, u kritičarskom pravcu, i pred Danilom Petranovićem, Boškom Dešnicom, pa pred Milanom Begovićem, Lazarom Lazarevićem, Pavlom Popovićem i još pred mnogim drugim književnim poluzelucima i poslenostima, na kojih je radio i Matos.

Povodom smrti Skerlićeve ispisalo se

o njemu toliko nekrologa, da ih nikakva željeznica ne bi mogla ponijeti. Pa dok su svit zvani i nepozvani apologisti njegovog književnog i političkog rada bili vrlo podatljivi u isticanju vrlina, gdje ih bilo je gdje ih nije bilo, ne sjećamo se, da je ikakav Matos je znacaj i štovala istakao i ovu vrlu očitu Skerlićevu manu, kojom je bio vogjen uvijek u prilikama, kad mu se nije svidio koji suparnik bilo radi svog temperamenta, bilo radi — nadmoći u talentu. G. Vl. Cerina, u eseju o Janku Poličkamovu, napisao je, da u izložima srpskih književara najbolji hrvatski prijedovjedači, kao Gajlaci i Šimunović, teško nalaze mjesto i u zaprasjenim kutovima, gdje promatrače oko ne može da ih opazi, dok se — mi nadajemo — u Slijetu i Zadru osobito, a ima nekoliko vremena i u Šibeniku, provodi ka neka tajna agitacija, da s izloga naših književara pjesma Kranjčevićeva budu zamijenjene pjesmama Mirkog Korolje, a Šenono "Zlatarevo zlato" prijevremenim Izdomi Sekulićke, romanima Uskokovčevim itd. Koliko štete nama nose ovne proste konstatacije, uvidit će svaki onaj koji "tudje poštuje i svojim se dići". Ne smetimo s umer, o vi mnogobrojni a jednovremeno i nezahvalni Matosovi prijatelji, da je mladi srpski naraštaj, služeći se Skerlićevim brusom u oštrenju svojih pogleda na hrvatsku književnost, našom krvnjom moći reći: zman se toliko pozivate na Matosa, mi ga i ne poznamo; naš i vaš vođen rodjenom voljom izabran učitelj i apostol Skerlić prosti protok nikad i ne spomeni Matosa, a da nikada niste protiv toga protestirali; da je šta vrijedno, bome ne bi ga mogao prestatiti, kad je tolikim hrvatskim radnicima na književnom međum dan posvećivalo studije i svoje simpatije.

* * *

Spomenuo sam odmah u početku, da sam Matosvac. Drugi će ne bi bio ni protumačiv ovaj osamljeni glas na njegovu obranu, koji mi duši i razumu usput šapče, da se istom ljubavi ne mogu u srcu da slože uspomene na ove dvije sušte protivnosti i nejednačne prirode u radinosti, mišljenju i književnim osebinama. To bi bio parodoks, manje figurativ, ali sličan ljubavniku, koji bi svojim vjerenicima rekao: ljubim te neopisivo, što si neizmjerno ružna.

Poznato je, da od dalmatinaca Matos ima svojih učenika i oponašatelja najviše u

jenome mirodijaru nije draga zanoveta samome sebi, drugi ne će da izloži pogibjeli svoj novac, treći se boji prijatelja, četvrti izbornika, dapače rpa mirodijara ne želi biti provana klerikalima. Uz sve to uspjet će, ali mi se hoće eneržije i neke ustrajnosti. A sada ostavimo te dosade.

Kažeš, da si jače bolovala, nego li ja mislim. A onda zašto omrili i odišiš niznju savjeti dočkora? Antuna? Ja sam dovoljno uvjeren, da si ti skrivala ispred svoje majke; ali zašto ispred mene? A kako mogu da sada vjerujem u tvoje ozdravljavanje?

"Rpu pozdrava od Ceneze. Sinoč sam se uvjerio, da je ponešeni za glazbom nego li za vinom iz Alzaja i za nekonom vrtom bergamske hrane, a zivka je *casonati* i polazi svake sedmice po jedanput s one strane Tibera nazobati je u nekog krčmara, svoga zemljaka, Sinoč se obavio u kući S. u polu koncerat starinske glazbe, gospa je Laura pjevala jedan Pergolesov napjev, koji izmami živilu svu našem strom prijatelju iz bremske drage. Ja se zero našali i natuknem mu, da ču i pišati. "Svakako" reče „i pošaljite joj napjev ili barem stihove Metastazije, koji, oni sami, više vrijede nego svi moderni“. Evo ih, kako sam ih skinuo sa kajdu gospo Laure:

Potraži li i reče:
Ah, gdje je, gdje je drug?
Ti reći: drug nestrjeti
Ah davno umro je.
Al nemoj ne rad mene
Takvu joj zadat bol,
Ti samo odgovori;
Drug plaću pošo je.
(Nastavak će se.)

"Sreća po nj, jer nema beričnje na grade u našem jednom životu, što je ovako cvijeće nepoznatog kipa. Misliš li, da tira Jeleno, da su Pergolese i ono leđejade, sada zajedno? Ispovijedam ti, da sam na polasku kući postavim preda te i ovaj problem, jer je glasovanje raznih lista obavljeno i više se ne misli.

"Komora se odgodila do drugoga ožujka. Ja odlazim sutra utjro. Proljetni ponudjeljak, a može biti i utorak, sprovećem učinku Carre. Zatim cu Villascuru. Čeka me i tamo zanoveti. Unakrije leti prosvjedi, kupe se potpisni protiv mojih gorova i glasovanja.

"Zvijždat će mi; pa što mari? Ni jedna ruka ne će ispred mene prospitati cvijeće; neka bude! Kad bi bio vlasnik koga grba, napisao bi ovu ložinku: "protiv većine". S Bogom, draga Jeleno. Čini li se, da su Pergolese i ona sada zajedno?

Danijel.
(Nastavak će se.)

Spljetu. Kako su ga ti ljudi izopacili? Bi jah nekidan u njemu, u luckastom Spljetu, u kom je svaki drugi čovjek filozof, jezičar, novinar, besnjed, inicijator ideja... Po njihovim samozvanim hvalama, tu je grijezdo pravih i potpuni poligrafa, u koliko ih ne utjeruje u lažnu poznatu pošaljicu, prema kojoj sprijetki advokati neće da se trude u davanju pravnih savjeta Sprijecanima, ako sobom ne povedu ženu, na koju advokat računa, da će ga pozitivno razumiti. Ako čovjek želi postati majmun, neka ostavi dugu koso, dva velika nokta na malim prstima od ruke, neka razgali prsa, obuče široke hlače, nego ne nosi kape, nego stavi šamar na nos, štap u ruke — i takav čovjek, po ptitom ocjeni, za nas povrata se u primitivnu stanje, postaje majmun, jer je na njemu sve pozersko, nenačavno, protivno prirodi i običajima. Za Sprijecane takvi ljudi su sačinjeni društvenog života, unošaći promjenu u njemu, vodje, od kojih se očeju direktive u politici, polemici, književnosti i u običnom životu. Kod njih sve moguće. Za Sprijecane je posvje naravno, što jedan brat štampa apoteze umjetničkim djelima našeg Međstrovića, a drugi brat (oba žive po jednom krovom) što u prijateljovanju i trgovackim dodirima s Međstrovićem zaboravlja na 7 zapovijed Božiju. Ali toliko toga sam zapazio u Spljetu, da ču se pod istim današnjim naslovom valjda na nj navratiti u kom od idućih brojeva "Hrvatske Misli".

Matoševac.

Dalmacija u drž. proračunu 1914-1915.

Kako smo već javili, vlada je podstrala predsjedniku parlamenta dnu. Sylvestru proračun za 1914-15. Ovaj proračun stavljen je na snagu pomoći § 14. Vadimo iz njega slijedeće glavne podatke, u koliko se odnose na Dalmaciju.

Bogoštove i nastava:

Zadnji obrok gradnji muzeja u Splitu	K 6,00
Restauracija crkve sv. Krševana u Zadru	3.750
Sedmi obrok za gradnju gimnazije u Dubrovniku (507.000 K)	139.840
Treći obrok za gradnju realne gimnazije u Šibeniku (g. 1912. i 1913. K 150.000)	100.000
Za crkvu u: Blato na korčuli (prije 50.000 K)	5.000
Bogomolje	1.000
Brgat	20.000
Kaštelstari	5.000
Dugopolje	2.000
Grohote	18.000
Mandalina	13.000
Podbabije	5.000
Ravča	13.000
Sumarin	25.000
Trsteno	10.000
Škrbarnje	18.000
Trogir	15.000
Vinišće	17.855
Vitaljina	24.286
Vojnić	8.000
Voštane	3.000
Za župsku kuću: Gradač (Drmniš) (prije 8.000 K)	2.500
Kijevo	3.000
Ljubljitovica	15.000
Trbounj	8.932
Turjaci	2.000
Velaška	7.000
Vojnić	4.000
Zadar (sv. Krševan)	38.750
Dobranje	10.000
Novoselo (Brač)	2.500
Zavojane	2.500
Za 10 novih župskih kuća	10.000

Nadalje:

Franjevcima sv. Odkupitelja	30.000
sv. Jeronima u Zadru	3.000
teoređima u	2.000

Dominikancima u Dubrovniku	2.000
--------------------------------------	-------

Ministarstvo trgovine.

Za lučke radnje:

Rab, za dvije nove boje	K 5.000
Rab, Crnica, obala (uk. 85.000 K)	15.000
Novigrad, obala	15.000
Vrgada, pr. obale	25.000
Prvič-Luka pr. ob.	8.000
Šibenik, za dvije boje pred novom obalom	12.000
Krišo Jelenice, ob. (uk. 15.000 K)	5.000
Brela, obala	5.000
Radovinica obala	7.000
Dugrat obala	30.000
Milna obala	5.000
Blaca obala	8.000
Lumbarda obala	10.000
Gruž, ob. za br. p.	25.000

Rab, ob. za par.	K 245.000 K	K 30.000
Ražance, obala	— — —	20.000
Maslenič, pristan	35.000	5.000
Šiblja, obala	108.000	30.000
Zadar, obala	320.000	50.000
Kukljica, obala	60.000	5.000
Žman, obala	30.000	7.000
Rasline, obala	24.000	8.000
Šepurine, obala	12.000	5.000
Trogir, obala	52.000	11.000
Šibenik, obala do gata do lučkog uvala, deveti prinos	700.000	35.000
Kaštelstari, obala	24.000	11.000
Sućuraj, obala	22.000	4.000
Split, gat, Dujma	220.000	50.000
"ob. Strossmayer"	160.000	20.000
Stobreč, gat	65.000	10.000
Planirat (Omisiš)	45.000	25.000
Podgora, obala	57.000	15.000
Bristova (Hvar) ob.	32.000	12.000
Komin, obala	62.000	19.000
Komiža, izgr. luke	220.000	35.000
Crkvice, lukobran	100.000	20.000
Kučište, prist.	29.000	4.000
S. Mih. (Lastovo) p.	36.000	10.000
Drače, pristan.	46.000	24.000
Kozarica (Mljet) p.	31.000	15.000
Sovra (Mljet) ob.	48.000	20.000
Slano, obala	47.000	7.000
Bršćine, gat	42.000	6.000
Trsteno, obala	80.000	10.000
Zaton veliki, pr.	45.000	20.000
Gruž, ob. pred kol.	595.000	45.000
Ercengovi, obala	46.000	14.500
Tivat, obala	67.000	20.000
Sutomore, obala	12.500	5.000

Ukupno je proračunano za lučke radnje u Dalmaciji 1.347.700.

Subvencija parobrodarskim društvinama: „Dalmatia“ 860.000 K, „Dubrovačka plovdiva“ 319.250 K.

Javne radnje.

Prelaganje bos. trg. puta Šibenik-Knjin između 63–68 km, od uk. 73.000 K I. obrok K 25.000

Put Jadrovac-Primošten-Rogoznica s potrebitinom od 275.000 K, državni doprinos K 165.000, I. obrok K 40.000 (Svršit će se).

SIBENIK, 10. lipnja.

Habsburžka monarkija između biti li nebiti. U nizu prognoza o budućnosti habsburžke monarkije vrijedno je iztaknuti misao bivšeg ministra vanjskih posala Francuzke Hanotauxa. Odlični ovaj državnik bavi se u Figaru položajem u Albaniji te veli: „Ekspanzivnost Austro-Ugarske u Sredozemnom moru ne bi donijela nikakve štete francuzkim interesima. Jaka Austrija je nužda Evrope te je bedem protiv germanskih. Trst, u posjedu Austrije, jamstvo je mira. Francuzka može da bude samo zahvalna austro-ugarskoj vladi na njenom držanju u zadnje doba. Između Francuzke i Austro-Ugarske obstoje žive simpatije. Austro-Ugarska neće nikako spriječiti kod Francuzke. Zato nasljednika Doumerguea čeka velika i zahvalna zadaća“. Ovim Hanotaux hoće da kaže, da je mjesto Austro-Ugarskoj u savezu sa Francuzkom.

Za razumijevanje problema habsburžke monarkije pažnje je vrijedan i članak krakovskog poljskog „Swiaty Slowenski“, u kojemu se kaže:

„Kada bi mi kad Galicija bila podijeljena između prozdrljive Pruske i Rusije, žudne iztočne polovice Galicije, kada bi se, dakle, granice Njemačke i Rusije, ili makar samo Rusije, naslonile na Karpatе, bila bi odlučena sudbina habsburške dinastije i austrijske države. Zajednica između Moskve i stranke poduprime samostalnosti Ugarske nametala bi se sama od sebe; pod protektoratom ojačane ruske imperije na neko vrijeme mažena Ugarska imala bi prema monarkiji samo jednu ulogu: klinu koju bi imao da je razbijte. Dinastija bi tada moralna smatrati da je jedini način spasenja, da primi položaj knezova Njemačke. Tada bi put od Balkana do Jadranu bio otvoren ideji svenjemačkoj, kod čega bi Česi bili

prva žrtva, bačena molohu pangermanizma, da je proždare.

Situacija međunarodna monarkije bez Galicije bila bi kobna. Bila bi kobnija nego situacija Poljaka bez monarkije. A ako takvi neveseli izgledi očekuju monarkije bez Poljaka, u koliko bi se oni teže odnosili na Čehu? Ta zemlja postala bi prviom žrtvom. Nema dakle druge pomoći već pomirit se s obstankom „protoslavenskih“ Pôljački i sklopiti s njima končano neki sporazum. Jer inače se nikakav češki ideal nikad nemože izputiti. Česi bez saveza s Poljacima nemaju nikakve političke budućnosti; nemogu u srednjoj Evropi biti trajno politički činilac; neće uspijeti, u prkos najslnijem radu, da se osiguraju od njemacke poplave, a već ni goriva nemože biti o ekonomskoj ekspanziji, dosta joj nijihove snage i njihova prista.

Barketa starima. Zamisljenom kooperacijom, ili bolje fuzijom, Trumbić je skrojio opet jednu barketu — starima od narodne stranke, „Zastava“ je avanguardija Trumbić-Smoladkinje te njoj opredijeljena uloga da otvorenju juriša na stare. „Zastava“ grozi se dakle da u toj kooperaciji nesmislebiti Mikule Madirazzu, nesmislebiti Tomasea, nesmislebiti Katnića i drugova. Pod tim i „drugova“, „Zastava“ ciljila je na Ivčevića i druge stare nadnjake, tek red je za čas pritajiti se.

Oskaru pl. Tartagli odgovara brat mu dr. Ivo pl. Tartaglija, da oni neće same one koji su za banice. (Boji se jadan, e njemu neostane ništa). Upire dakle prstom u Mikulu Madirazzu, i njega neće, jer je on za banice. I daje ultimatum „Hrv. stranici“, jer oni — Smoladka, Tartagli — s njima neće nikada imati išta zajedničkoga! Onima pak drugima od „neopreza, nesposobnosti ili netaktike“, dakle Ivčeviću, Tomaseu, Katniću, pripravni su oprostiti, ako obećaju — da će biti dobri.

Taktika kao njihovih ovdje. Prve otvorene navele nisu bile uperene protiv dra. Dilibića ma protiv onih koji oko njega. Računali su: odalečiv ono oko njega, srušili smo i njega. Unijisti dakkle Madirazzu, unistišili smo i Ivčevića, a onda — krava je naša! Za cijenu predsjedničta sabora nije težko bratmitit se i sa crnim ciganinom, a kamo li sa gundevaljom. Za cijenu pak postat absolutni gospodar Splita i prva advokatska kancelarija, nije nikakva štete francuzkim interesima. Jaka Austrija je nužda Evrope te je bedem protiv germanskih. Trst, u posjedu Austrije, jamstvo je mira. Francuzka može da bude samo zahvalna austro-ugarskoj vladi na njenom držanju u zadnje doba. Između Francuzke i Austro-Ugarske obstoje žive simpatije. Austro-Ugarska neće nikako spriječiti kod Francuzke. Zato nasljednika Doumerguea čeka velika i zahvalna zadaća“. Ovi su izvještaji podrijetljujući na obavještajnicu ovađajući način i uspjeh.

Zagonetke Albanije. Uapšenje talijanskog pukovnika Murichio i profesora Ghirigo po nizozemskim čestnicima, jer bi bili u savezu s ustašama, svršilo je komično. Wiedova vlada moralna je da svečano pita za oproštenje Italije. Inače je položaj u Albaniji jedna velika zagonetka. Govori se, da su vladine čete uništile ustaše kod Tirane.

Novi savez na Balkanu. Sofijski „Dnevnik“ piše: Mi Bugari niti ne mislimo na ratoboru politiku. Ako nam je onemogućeno nevjerojatno Srbi i Grki tražiti prijatelje na zapadu i jugu, to ćemo ih tražiti na sjeveru i istoku. Izgubili smo mnogo, ali to se sve da izpraviti. Nadamo se, da će turki ministar Talat beg imati uspjeha u Bukareštu, te da će se na taj način izpraviti pogreške, počinjene bukareštskim mirom. Evropa će se uvjeriti, da balkanski

narodi mogu sami rješavati svoje sporove, a da time ne izazivaju komplikaciju u internacionalnim odnosaima. Balkansko pitanje još nije riješeno, ali će doskora biti i to bez krvi i rata. Ne zna se još točno, što je turski ministar unutarjani poslu u Buka-reštu izpostavljen.

Ako dodje do novoga trojnoga saveza na Balkanu, to će on biti sklopljen, da se očuva mir, a da se ponovno bacu Zublja rata medju balkanske narode.

Veleizdajnički procesi u Galiciji. Za vrijeme balkanskih ratova, kada je nastala napetost između naše monarkije i Rusije, učestale su veleizdajničke pomici. Najviše veleizdajnika je pronadjen u Galiciji, ali se pokazalo, da je strah pre veleizdajnicima bio sasvim neosnovan. Velika veleizdajnička pomici u Lavovu završila je određujućom osudom. Da ima u Galiciji ljudi, koji simpatiziraju s Rusijom, nije nikakva tajna, ali da ti ljudi moraju biti veleizdajnici, također ne stoji. Već preko mjesec dana traje pomici protiv veleizdajnika u Lavovu, ali se je konačno dokazalo, da o veleizdajnicima nema ništavljivo.

Rusija povećava flotu u Crnom moru. „Rusko Slovo“ donosi članak, u kojem se govori o važnosti pojačanja ruske flote u Crnom moru. Rusija mora dobiti prilaz kroz Dardanele, jer inače u kakvom sukobu Turske čitava južna Rusija je osuđena na propast. Ako bi kad god još došla s u sukobom s Turskom, Rusija mora biti u stanju, da ga dovrši za nekoliko nedjelja. A to je nužno nekoliko dreadnoughta.

Ministarstva kriza u Francuzkoj traje dalje. Viviani, Delcassé, Dupuy, Dechenal, Peyral odbije redom sastav novih vlasti. Sada se znoji Ribot.

Kriza u Srbiji. Pregovori između vlasti i opozicije ostali su bez rezultata. Govori se o rekonstrukciji Pašićevog kabinta, ako radikalna stranka prigne štu pred militaristima. Na cijenu pak postat absolutni gospodar Splita i prva advokatska kancelarija, a ovi način i uspjeh.

Gospodarstvo. Dobije li pšenica, raz i ječam jedan dio vapnenoga dušika već jeseni, to će uhvatiti jačeg korijena i radi toga, kako da korijeni ovisi i hranjene biljke, kasnije će bolje krenuti u vreten, t. j. razviti se. Kad se gnojenje podijeli (naime kad se ostatak vapnenoga dušika da proleće prije nego se probudi priroda), i prirod bude veći.

Na 1 hektar (= 1/4 jutra) za pšenicu i raz potreban je umjetnog gnojiva od prilike:

Pšenica

100–150 kg. 40% kalijeve soli
250–350 kg. Thomasove drozge, superfosfata prema tome,

100–150 kg. vapnenoga dušika (15–16%).

Raz

100–150 kg. 40% kalijeve soli
300–400 kg. Thomasove drozge ili superfosfata prema tome,

100–150 kg. vapnenoga dušika.

Ječam

40% kalijeve soli, Thomasove drozge i od prilike polovinu vapnenoga dušika pospje se pomiješano barem nekoliko dana prije sjetva, da se pobrani ili uzore. Ostatak vapnenoga dušika pospje se u proljeće i to svakako prije nego se probudi život u prirodi. Ako se mjesto Thomasove drozge uveća superfosfata, valja nijim poslati u proljeće, ali tom prilikom valja paziti, da ga ne valja smješati s vapnenim

dušikom ili posipati njim onaj dan, kad i tim dušikom, nego valja da između i drugog gnojenja prodje barem nekoliko dana.

Sjenokos.

Jednako kada kod zimskih usjeva, mogu se jeseni posuti vapnenim dušikom i lavade. Samo što se ovdje može mirne dušice cijelu potrebnu količinu vapnenoga dušika posipati s kalijevom soli i s Thomasovom drozgom posuti već u jesen. Ako se ipak voli tu količinu vapnenoga dušika upotrijebiti u dva navrata, i ovdje to svakako treba uraditi prije nego se probudi priroda. Za gnojenje lavada vrlo je zgodan vapneni dušik, jer dušik pospije uspijevanje travne.

Za svaki hektar uzmite:

150–200 kg. 40% kalijeve soli
400–600 kg. Thomasove drozge ili superfosfata prema tome,

100–120 kg. vapnenoga dušika.

Preporučamo, da umjetno gnojivo valja, pošto se njim posulo, dobro pobrani.

Hmelj.

Hmelju je od velike potrebe gnojenje dušikom. Dušik, što ga ima u sebi stajski gnoj ili kompost, nije mu ni izdaleka dovoljan, tim više što gojitelj hmelja vrlo često nema u dovoljnoj količini ovoga gospodarskog gnojiva. Stoga se upotrebljava stajski gnoj i kompost, a ovi su između tih, da se pospije sami umjetni gnojovi. Čuveni potravni gnojenja hmelja, prof. Fruhwirth u Beču, preporuča, da se svake godine pospije dušikom količinama stajskog gnojiva, a što pomaže.

Za 1 hektar upotrebljava se:

250 kg. 40% kalijeve soli ili 750 kg. kainita,

500 kg. Thomasove drozge ili superfosfata prema tome,

400 kg. vapnenoga dušika.

40% kalijeva soli je kainit, Thomasova drozga i vapneni dušik pospje se jeseni između sjetva pomiješano između brazda ili rešetki.

Dovađanje sjetva u okviru 10 cm.

250 kg. 40% kalijeve soli ili 750 kg. kainita,

500 kg. Thomasove drozge ili superfosfata prema tome,

400 kg. vapnenoga dušika.

40% kalijeva soli je kainit, Thomasova drozga i vapneni dušik pospje se jeseni između sjetva pomiješano između brazda ili rešetki.

se je c. k. Namjestničtvu, da bi poslao u Šibenik jednog zoologa i jednog botaničara. Namjestničtvu obratio se je ministarstvu, koje je već odredilo dva stručnjaka sa bakteriogeškim postajama u Bečeju i koji će početkom nastajnog mjeseca doći u Šibenik. O njihovim izražavanjima izvijestit ćemo naše čitatelje, dok danas možemo utvrditi, da neka nikakova razloga uzemirivanju.

Stanje vinograda.

Iako je puhalo jugovina, a zatim žesta bura, to je stanje naših vinograda nesno dobro, dali izvrstno. Roda imam, da je sam Bog mogao tako dati, samo Bože daj da dodje zdravo i da bude kupca.

Pokusi sa gumenim trakovima.

Na državnom rasadniku kod sv. Marenine se pokusati sa raznim vrstama gumenih trakova za navrjanje američkih loza, koji su produkt austrijskih tvornica, pak i onom "Trishin", koji je talijanski proizvod, a do danas najbolja guma za navrjanje loza, koja odoli suncu i nepucu.

Izložba grožđa.

"Kotarska Gospodarska Zadruga" kanti ove godine u mjesecu rujnu prirediti skromnu izložbu grožđa. Ovi povoljni misao mi podupremo i želimo da na korist naših vinograda bude oživotvorena.

Književnost.

"Njega bolestnika i prva pomoć u nezgodama". Ovih dana ugledala je svjetlo ova knjiga, koju je napisao vrtsan liječnik prvenac u zam. bolnici u Zadru. Dr. B. Peričić. Sam naslov knjige pokaziva njezinu veliku važnost; ime piščeko pakto za nju je najbolja preporuka. Stoga mislimo da nebi moralo biti obitelji koja je nebi nabavila, pak imala pretprijeti i koju malenu žrtvu, tim više što ne zapada nego samo 2 kune. Pošto je izdanje piščeko, tko želi može se na nj direktno za to обратiti, a u slučaju da bi se tko htio poslužiti i našom pomoći, obzirom na važnost knjige i na veliki glas koji uživa sam pisac, pravni smo biti mu na uslugu.

Domaće vijesti.

Hrvatski Sabor prihvatio je novelu o preinaci občinskog reda. Tom novelom udaren je občinski namet i na viriliste, koji dosada tajko bili oprošteni. Ovim će se namaknuti sredstvo za pokriće novih troškova uslijed povisivo plaće učiteljima. Nego je virilistima dano pravo veta protiv zaključaka občinskog vijeća, a to je natražujući i pogibeljan privileg, te je nečuveno da ga uvadaju „napredne“ stranke.

Koalicionasi su i opet uništili mandat zastupnika Radića, iako izabran jednoglasno. Ako se moglo ovjerovit mandate Hinkovića i Lorkovića, takodjer pravomoćno osudjene, zašto Radiću mjerit drugom mjerom?

Izbori u Istri. U nedjelju obavljeni su u Istri izbori iz občice kurije. Izabrani su Hrvati Laginja, Spinčić, Mandić i Milić, za tím dva talijanska liberalaca, a potrebita su dva uža izbora, i to između talijanskog liberala i talijana pučke stranke, te između talijanskog liberala i socijalista.

Ukupno palo je 55.770 glasova i to: za Hrvate 29.574, za talijane 21.028 i za socijaliste 5.171. Hrvati su daleko iznijeli ablutnu većinu, i tim oprovrgli sve bajke o talijanstvu Istre.

Izbori u Istri. Pred malo dana uprava društva za polješanje grada i okoline zaključila je nastaviti radnjom lijepe ceste od grada do Sv. Petra, i to zajmom kod ovdješnje Štedionice. Nadalje je zaključila, izhodit dozvolu od vlasti za javnu tombolu u korist družtvu; pripredi noći sv. Petru, eventualno kasnije, javnu zabavu na sv. Petru, kojoj će sudjelovati i naš mladi orkestar, sakupljati dobrovoljne darove u koris državnih, državne igre itd. Neki dobročinitelj državne izjavio upravi, da je naredio četiri cementovana velika kipa od veličine 1.55 m. svaki, koji predstavljaju četiri doba godine, eda se postave na dnu Kačićeva perivoja, po dva blizu stuba istog. Darovatelj je toliko skroman te hoće da ostane njegova darežljivost skrovita.

Nekidan je bila sjednica obč. vijeća, na kojoj zaključeno sa 18 protiv 5 glasova, da troškove za školu u Tučepima pokrije samo interesirano selo. Zaključilo se još, da se otvoriti natječaj za obč. tajnika sa

2.400 K godišnje plaće, pošto sadanji tajnik g. Marinović dobio mirovinu.

Skupština za kooperaciju sazivljena demokrati 21. ov. mj. u Splitu. Čeka se da se makne i „hrv. stranka“ i eto raje sreće i beričeta!

Poglavar Szilvas na dopustu. Jučer je bio na prolazku iz Splita poglavar Szilvas. Čujemo da nastupa višemjesečni dopust, koji će provest u Kaštel Gomilici, a onda se definitivno oprašta sa Splitom.

Grad i okolica.

GOSPODU PREDPLATNIKE molimo, da se sjetite svojih dužnosti te nam čim prije pošalju predplatu.

Gradnja zgrade za našu realnu gimnaziju. U državnom proračunu za 1914-15. predviđenja je ukupna svota od kr. 250.000 za gradnju zgrade za našu realnu gimnaziju, i to iznos od kr. 150.000 uvršten već u predjačnijim proračunima te novi iznos od kr. 100.000 za 1914-15. Sa ovim svotama, pribrođan još občinski prinos od 30.000 i gradilište već besplatno upstavljen eretu, gradnja zgrade podpuno je osigurana.

Doznajemo, da se u ministerstvu javnih radnja sad izrađuju detaljni projekti i trebovni gradnje, kojima da će se započeti tekom ove godine. A i vrijeme je već, jer je občina troškovima za najam i dogradnju sadanje zgrade, hvala mudroj Krsteljevoj upravi, upravo istrošena.

Hvala zauzimanju zast. dra. Dulibića, evo i ovo pitanje primice se kraju. U kratko vrijeme nasi grad i občina dobile toliko toga, i uprkos mnogim zaprijetjima i neprijatelju, da se priznanje neumornom i samoprijeđenom radu našeg zastupnika nameće svakom čestitom gradjaninu.

Iz Krešimića Sokola. Vježbe obdržavaju se u dvoristu g. Pere Skarice svakog utorka i petku u 8 i po s. večer, a ravnjavaju njima braća Ante Protega i Jako Dulibić. Preporuča se svim članovima redovito pohadjanje. Zdravo!

Pozor tamburaši! Večeras u 8 sati obdržavaju se sastanak tamburaškog zbora.

Fond Krešimića Sokola poklonio je gosp. Uros Borčić K 5 da počasti usponom blagopojnoj Marijane udove pok. Petra Marušića.

Gradska vodovod. U pondjeljak je narodična komisija pregledala grad radi smještaja nove gradske mreže. Kako čujemo, bit će podignuto jedno 60 javnih česama i 60 hidrant. Hidranti će tako biti porazmješteni da će, u slučaju požara, vatrogasci moći se njima služiti brzo i u kojem god dijelu grada. **Gradnja vodovoda počet će koncem ovog ili početkom dođućeg mjeseca.** U jeseni će grad već imati dovoljno vode.

Put Jadrtovac-Primošten-Rogoznica.

Kako na drugom mjestu donosimo, ministarstvo za javne radnje uvrstilo je u proračun za 1914-15 za gradnju ovog puta pak i prvi obrok R. 40.000. Pod dotičnom stankom državnog proračuna označena je potrebitna gradnja za 275.000 K, a doprinos države sa 165.000 K. Sushiće rečeno je: „Gradnja ove ceste žurno je nužnada sa gledišta gospodarskog i trgovackog.“

Kako je proračun već stupio na snagu putem § 14, to će ova svota biti odmah privedena svojim svrsi. Uračunav tome doprinos pokrajine, na razpolaganje je doista velika svota, tako da će radnja gladko ići.

Za novi put do Šubićevca, koji je u gradnji, doznačilo je ministarstvo za javne radnje 500 K. Drago nam je, da će hvalevrijedno zaustimanje predsjednika „Šubićevca“ gosp. kapetana Grubušića biti okrenuto slijajnim uspjehom.

Predstavnik Šibenika u Beogradu? Čitamo u nekim novinama, da je i naš grad bio zastupan na slavi Dositija Obradovića u Beogradu. Pošto znamo, da naša občina nije nikog ublaštila da je predstavljana, sigurno se radi o kakovom kapetanu iz Koprivnika.

Slijeparije sa prodajom srećaka. Redarstvo je bilo ulo u trag da neki Maks Koch (Nijemac) i Nikola Boić prodavaju po gradu srećke i to izpod cijene. Jednoj konobarici dali su dvije srećke istog broja. Ova dvojica slijepari su i u Zadru, gdje bijuši oglobljeni. Upozoruje se občinstvo da ne kupuje srećaka od sličnih sumnjavačica.

Šala i satira. Da bude što zanimljivije, Drinović-Krsteljevo glasilo uvelo je rubrike za šalu i satiru. Zadnji broj donio je takove tri i to iz priloga „Rječkih Novina“, miti nenavadnjući vrelo.

Bać da samo pomutnjom nije došla pod tu rubriku i domaća vijest: „Kako svećenik (Ante Politeo) tuži sudbeno biskupa i fratre dominikance u Staromgradu“, jer u njoj ima zaista originalnosti i smjeha. U pomankuju drugog gradiva dobro došli i citati iz Tresićevog „Preko Atlantika“, ako već Politeo nije za to, da ga i još ko drugi ovjejkovići.

OD 1. LIPNA iznajmljuje se soba s pokušnjom na najlepšem položaju Siroke ulice. Posebni ulaz. Uputi na uređenictvo lista.

ŠIROM SVIJETA.

POZADINA AFERE SVIHA.

Još malo, i ovo ime, koje služilo kao žig sramote, možda će još služiti kao znak odupriješenja, pobjede nad potvornim i protostatom. Sviha! Ako panu Masaryku uspije rehabilitirati to ime, kako i što će naša srpska nacionalistička stampa koja se uživila, da tim imenom ozloglašuje sve na Hrvate?!

Masaryk je poveo vojnu, da Svihi priveli zadovoljštinu. U nedjelju je na mnogo brojnoj posjećenoj skupštini u Pragu izjavio, da je Sviha istina imao odnosa sa policijom, ali tek da dvorske krovne informira povoljno o narodno-socijalnoj stranci. Plaćeni konfident on nije bio. Masaryk je iznio veoma otegočajući materijal protiv krunskog svjedokinja gdje Vodan, koja da je spijuška i krovitovrteiljica mjenica.

Upadno je svakako, da se vlada niko nije htjela izjaviti o tom, je li Sviha bio plaćeni konfident ili ne. Da je bio, jačaće da ne bi krla. Iz nove aferе, u koju upleću narodno-socijalnu stranku, to se vidi još jasnije. Po inspirisanju odgozo, od samog šefa vlade grofa Štirša tura se vijest u javnosti da je Sviha 1912. godine u ime narodno-socijalne stranke nudio vladu obustavljanje obstrukcije, ako se stranci dade 350.000 kruna.

Međutim, tvrdi se u Masarykovu „Času“, da stvar nije ista tako. Bila je riječ o sanciji načelnice firme Hernihove, kod koje je bila jako angažovana „Ustrednji Banka Čeških Sporitelen“, a u isti mah je do te sancije stajao obstalni mnogo hiljadu radnika. Tada je više poslanika narodno-socijalne stranke interveniralo na više mjesti, pa želji banki i radniku. Narodni socijalisti bili su voljni da odustanu od obstrukcije protiv vojnog zakona o iznimnim vojnim mjerama,ako se unesu u nj neke popravke. Da li su kao ujeti stavili i ovu sanaciju, to nije poznato. Ali ne stoji da su oni prodavali svoju obstrukciju.

Izbor u Svinju kotaru, u kom su na-

rodni socijalisti sa 400 glasova pobijedili udružene socijalne demokrate i mlađe, počekavajući očvidno da će narod stati u toliko čvrše uz njih u koliko bude jasnije da vlast podupire hajku koja se na njih vodi. Mlađečka taktika promašila je.

Dr. ANTE MATKOVIĆ
SPECIJALISTA ZA ĐEĆIJE BOLESNICE I ORTHOPEDIJU

OTVORIO JE
AMBULATORIJ

NA OBALI POVRH KAVANE
1-3 MIRAMAR II. KAT.

VELIKA ZLATARIJA

G.J. PLANČIĆ

Vis - Starigrad - Velaluka

:-: ŠIBENIK. :-:

MLJEKO: kravje i ovčje, čisto, naravno i sterilizirano, prodaje po 40 para litar, **Uzorna Mljekarna J. Dreza.**

LJETOVALIŠTE

MORE, HRAD, ZDRAVLJE, DIVOTA.

Opjevano Makarsko Primorje krije u sebi dražestu, koje, osobito u ljetu, privlače i opajaju čovječju dušu.

GRADAC

KOD MAKARSKE

biser je Jadranovo mora. Tko želi zdravlja i ugodnosti, neka ljeti počuli tamu u

Hotel Lavčenj

koji leži na moru, sa krasnom obalom. Hotel ima lijepu sobu za spavanje, izvrstnu kuhaniju i podvorbu. Cijene umjerene tako da se ne boji nikakve utakmice.

Hotel je osobito prikladan za ljetovanje, a naročito se preporuča strancima kao izvrstno

KUPALIŠTE

Braća iz Herceg-Bosne, koja svake godine dolaze u naše prijevoje na kupanje, nači će u Hotel Lavčenj sve udobnosti i okružje.

I naši domaćini, koji obično žive ljeti odmora u tujini, stavljam u srce krasote našega primorja.

Hotel Lavčenj

Gradac kod Makarske

Ante Milošević p. Nikole

vlastnik. 7-30

KUPALIŠTE

OBJAVA.

Daje se na javno znanje, da bi se pokretne stvari prezadužene trgovacke firme K. Giovanizio prodale u cijelini dobrom nudiocu.

Stvari su popisane u zapisniku od dana 26, 27 i 28 ožujka t. g. S III 1/14 c. k. Okružnog kao trgovackog suda u Šibeniku i procijenjene su na Kr. 5370-94.

Ako ko želi, da ih kupi, nek učini pismenu ponudu, i nek je preda potpisom najdalje do dana 6 lipnja t. g. U ponudi treba da bude izjava, da će cijena biti isplaćena gotovinom.

Slobodno je nudjicima, da pregledu zapisnik o procijeni ili u sudu satovim uredovnim, ili u kancelariji potpisom od 8-1, 4-8 sati. Do potrebe moći će se pregledati i sami espaci.

Do dana 15 lipnja odbor vjerovnika stvorice odluku o načinu proglašenja espaka, a do tog vremena slobodno nudioca veže njegova ponuda.

U Šibeniku, 26 maja 1914.

Advokat
dr. Nikola Subotić
upravitelj stječajne mase.

Na znanje onima, koji sebe ili djecu na život osigurati žele. Prije nego se osiguraju kod budih zavoda, neka dadu prvenstvo našem jedinom domaćem zavodu

„CROATIA“

koji ima razne cienike uz povoljne uvjete; razjašnjenja i upute rado daje Zastupstvo

KOPANI & MILKOVIC
.. ZADAR :: DALMACIJA ..

Zavod takodjer preuzima osiguranja proti požaru.

Da postigne obilan prirod svoga rada na poljodjelskom polju morati će pognojiti svoje usjeve, vinograde, masline, voćna stabla i t. d. sa

40° 0 **KALJJEVOM SOLI I LIJINITOM**

15-16° 0 **KALCIUMCIANAMIDOM**

16-21° 0 **THOMASOVOM DROZGOM**

i to prama uputama koje svak može da zatraži bezplatno kod podpisane, bilo ustmeno ili pismeno. Ista tvrdka zanimanicima dijeli poučne knjizice o uporabi gnjivoja za sve kulturne, te prema zahtjevu drži i specijalna predavanja. Ove tri vrsti daju isti uspjeh kao KAS a cjenje od istoga.

Ova gnjivo dobivaju se izključivo kod podpisane tvrdke, kao jedini i glavni zastupatelj i razpočašaoc, i to prama uvjetima postavljanim od tvornica

GRUBIŠIĆ & Comp. :: Šibenik.

(brzozavni naslov GRUBARES — telefon br. 56).

Raznovrstne, umjetnički izradjene koraljne uresne nakite izrađuju

RIBARSKO - KORALJSKA
ZADRUGA U ŠIBENIKU.

Radiona i izlozi nalaze se na obali kraj perivoja.

